خراسان رضوی

صفحه آخر

دوشنبه
۱۴ تیر ۱۳۹۵
۲۸ رمضان ۱۴۳۷
۸ صفحه/ شماره ۳۳۲۵

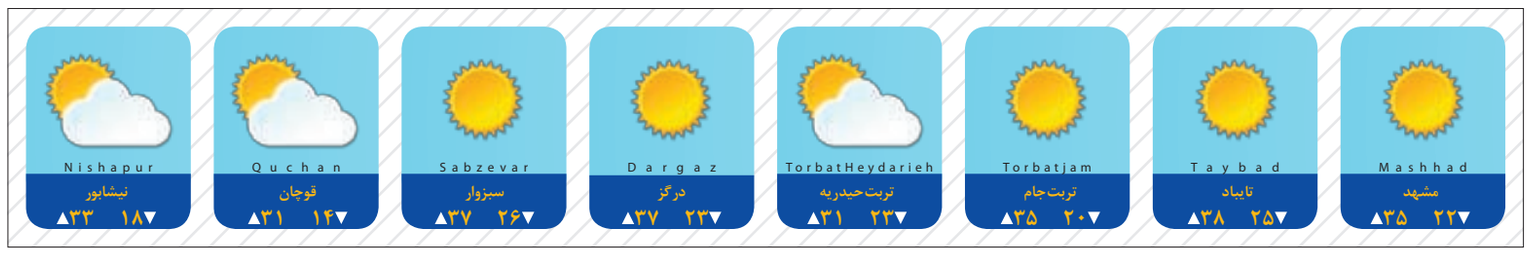

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۰۵۱-۳۷۶۳۴۰۰۰

نمابر دبیرخانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

حکمت روز

رسول اکرم (ص)

پروردگارم به من سفارش فرمود: اخلاص در نهان و آشکار، گذشت از کسی که به من ظلم نموده، بخشش به کسی که مرا محروم کرده، رابطه با کسی که با من قطع رابطه کرده است و سکوتم همراه با تفکر و نگاهم برای عبرت باشد.

کنزالفوائد ج ۲، ص ۱۱

شاعران خراسان قدیم

مولانا

خراسان به روایت خراسان

۱۴ تیر ماه سال ۱۳۲۹

آمپول نیازمندان، مجانی تزریق می‌شود

۶۶ سال پیش در چنین روزی، روزنامه «خراسان» نوشت:

مشهد؛ آگهی وارده– حسن اباصلتی، کمک پزشک شاملو، در همه ساعات شبانه‌روزی برای تزریق هر گونه آمپول حاضر است. بینوایان مجانی. نشانی، روبه‌روی تکیه تهرانیان، منزل اباصلتی.

کمبود طبیب در فاروج

قوچان؛ نامه‌وارده– عده کثیری از اهالی فاروج قوچان، از استانداری استان نُهُم تقاضای اعزام طبیب نموده بودند. جناب آقای استاندار به اداره بهداری خراسان دستور لازم صادر نمودند که هر چه زودتر به تقاضای آنها ترتیب اثر داده شود.

مستأجرین شاکی

مشهد؛ آگهی وارده– چند نفر از کسبه دروازه نوغان شکایت می کنند که آقای الف.ر، موجر آن‌ها، به عذر این که در نظر دارد دکاکین مستأجره آنها را خراب کند، آنان را به وسیله مأموران شهرداری مجبور به تخلیه دکاکین نموده و در نتیجه، زحمات ۲۵ ساله آن‌ها که حق مکانیت [سرقفلی] جهت خود پیدا کرده‌اند، از دست می‌رود و یک عده کسبه، لامکان و سرگردان می‌شوند و تقاضای رسیدگی از اولیای امور دارند. مستأجرین آقای الف.ر

مشهد قدیم به روایت تصویر

نهر خیابان در دوره‌های مختلف تاریخی تعمیر و مرمت شد. نادرشاه برای تأمین آب مشهد، آب چشمه «گلسب» را که امروزه به «چشمه گیلاس» معروف است، از طریق این نهر به مشهد رساند و مشکل آب آن زمان مشهد را تا حدودی مرتفع کرد.

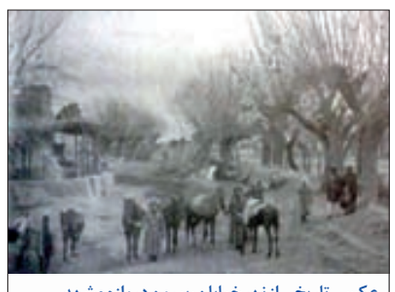

عکسی تاریخی از نهر خیابان، بیرون دروازه مشهد [احتمالا دروازه بالا خیابان]؛ دوره قاجار

کلاس زبان مشهدی

طنز

کَغ = نارس
Unripe, raw, green

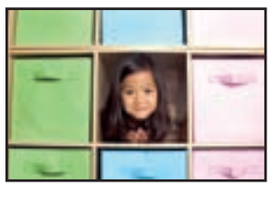

اشکاف = کمد
Closet, dresser

میلان = کوچه
Alley

تنور

عمو شاطر

دستور پخت اشکنه قروت در حاشیه مسابقات دوچرخه سواری سرعت

راه بلد

سروش

فرمان خودرویتان را در تعطیلات پیش‌رو، سمت «کلات نادری» کج کنید

اسرارِ سلطان در یک کاخ تاریخی

فکر کنید که قرار باشد این آخر هفته به جایی سفر کنید که کوه، رود، دشت، دره، باغ، شالیزار، معماری ایران، هنر هندوستان، اسطوره، تاریخ و همچنین کرد، ترک، فارس و...؛ همه با هم در آن جمع شده باشند. این سرزمینی که می گوییم دور نیست و در دیار اتازونی واقع نشده، بلکه بیخ گوش خودمان است. همین سرزمین یک‌وجبی «کلات». پیشنهاد ما این است که این آخر هفته برای گریز از گرمای تابستان و لذت بردن از تعطیلات پیش‌رو، فرمان خودرویتان را سمت سرزمینی کج کنید که فردوسی بزرگ در وصفش گفته است:

همان به که سوی کلات و چرم / برانیم و منزل کنیم از میم / چپ و راست آباد و آب روان / بیابان چه جویبم و رنج روان

چطور برویم؟

کلات را کوه‌های بلند در میان گرفته و راه‌های طبیعی ورود به شهر که محلی‌ها به آن دربند می‌گویند، سخت و صعب العبور است. یکی که از همه فراخ‌تر است، دربند رغونشاه نام دارد و آن را رودخانه‌ای به نام ژرف رود از میان کوه‌ها گشوده است. ژرف رود از جنوب غربی وارد کلات می‌شود و پس از پیمودن طول شهر، از زاویه‌ای مخالف به کشور ترکمنستان می‌رود. در دهه‌های اخیر، تونلی در کنار دربند رغونشاه ساخته‌اند که راه ورود به شهر را کوتاه‌تر و آسان‌تر کرده است.

قصه‌اش چیست؟

اما مردمان کلات نیز برای خود حکایتی شنیدنی دارند. گرچه کلات از قدیم‌الایام جای آبادی بوده، اما آبادی خود در سه سده اخیر را وامدار نادرشاه افشار است. از این روست که کلات را کلات نادری لقب داده‌اند. نادر این دژ طبیعی را برای نگاهداری غنایمی که از فتح هندوستان آورده بود، برگزید و جماعتی از سپاهیانش را مأمور حفاظت از آن ساخت. چون سپاهیان او ترکیبی از فارس‌ها و ترک‌ها و کردها بودند، کلاتی‌های امروز که بازماندگان همان‌هایند، نسبشان به این سه قوم می‌رسد.

چه می‌بینیم؟

مهم‌ترین یادگار نادر در کلات، کاخی است به نام قصر خورشید. این قصر در میان باغی بزرگ به شیوه باغ‌های ایرانی بنا شده، اما ساختمانش تلفیقی است از معماری ایران و هندوستان؛ چرا که نادر علاوه بر سیم و زر و جواهر، هنرمندان زیادی را از هند به ایران آورد و زبده‌ترینشان را به آرایش قصر خورشید واداشت. قصر خورشید، ساختمانی است سه طبقه؛ طبقه زیرین که همان زیرزمین باشد جایی است مخوف و تاریک که گفته‌اند یا جای نگاهداری بخشی از خزاین نادر بوده یا زندانی برای مغضوبان درگاه. اما حالا به همت سازمان میراث فرهنگی خراسان، نمایشگاهی است که مراحل بازسازی قصر خورشید را در سال‌های اخیر به تصویر می‌کشد. طبقه دوم یا همکف، تالاری بزرگ در میان دارد و اتاق‌هایی در پیرامون. طبقه سوم نیز گنبد استوانه‌ای بزرگی است که از ۶۶ نیم ستون سنگی تشکیل شده است.

چه دارد؟

محوطه تاریخی قصر خورشید به گونه‌ای بازسازی شده تا مسافران بتوانند در آن اقامت راحتی داشته باشند.

چه ببریم؟

از چادر و لباس و کفش ورزشی تا یک دوربین عکاسی برای ضبط تصاویر این اثر زیبای تاریخی.

یادداشت

فرشید منوچهری

دبیر شورای ملی زعفران

بازار مصرف زعفران به درد غفلت دچار است

اتفاقی که این روزها بیش از همه در موضوع «زعفران» زمینه نگرانی و دغدغه را فراهم می‌آورد، میزان مصرف این محصول است.

مجموع مصرف جهانی زعفران چیزی حدود ۳۳۰ الی ۳۵۰ تن در سال برآورد می‌شود. این همه در حالی است که امسال به دلیل بارندگی های مناسب، حجم برداشت این محصول در کشورمان به ۳۵۰ تن رسیده است؛ یعنی بیشتر از مصرف کل جهان!

این حجم تولید را باید در کنار محصول دیگر کشورها نیز بگذاریم تا ابعاد نگرانی ما در خصوص عدم توازن تولید و تقاضا شفاف شود. حقیقت آن است که طی این سال‌ها، اقدام موثری برای بهبود بازار مصرف، افزایش مشتریان و حتی تعریف نیازهای جدید مصرفی انجام نداده‌ایم.

زعفران کالایی نیست که فقط به عنوان ادویه مورد مصرف قرار گیرد پس باید سراغ دیگر کارکردهای آن برویم و آن‌ها را نیز ترویج نماییم و برای آن مشتریان و به تبع آن، بازارهای تازه‌ای ایجاد کنیم. تجربه‌ای که امروز کشور چین در موضوع چای سبز به عنوان یک کالای پُرمصرف دارد و آن را به یکی از بزرگ‌ترین محصولات صادراتی خود بدل کرده است، آن هم با تغییر کارکرد این محصول به یک کالای درمانی.

ایران انحصار تولید زعفران را دارد، اما با وجود ظرفیت فراوان، در عرصه کار تحقیقاتی و برنامه‌ریزی بلندمدت برای حفظ این جایگاه و همچنین بهبود بازار مصرف آن، اقدام موثری نکرده است.

این کوتاهی و غفلت باعث شده است تا یک حجم اندک ۳۵۰ تنی هم به اشباع بازار منجر شود. ضعف جدی را باید در نوع نگاه ما به این محصول بدانیم، چنانکه تا به امروز از منظر جهانی و با نگاهی کلان‌تر، زعفران را مورد توجه قرار نداده‌ایم، با آنکه هربار در ادبیاتمان از آن به عنوان «طلای سرخ» یاد کردیم.

هم اکنون بزرگ‌ترین دغدغه ما، دولت، سازمان توسعه تجارت و وزارت جهاد کشاورزی باید بهبود شرایط این محصول از مرحله کاشت تا فرآوری و صادرات آن به بازارهای جهانی باشد.

گردش مالی زعفران در خود ایران ۱۳۰۰ میلیارد تومان عنوان شده است. اگر یک درصد از مبلغ مذکور، صرف این هزینه‌ها شود و اقدامات توسعه‌ای و کار تحقیقاتی انجام شود، تحول بزرگی رقم خواهد خورد.

ورود پُرقدرت صادرکنندگان ما به بازارهای جهانی، مولفه مهم دیگر در جهت ارتقای این محصول در سطح جهان است اما متاسفانه در کشور ما، از فعالان این بخش حمایتی نمی‌شود. این همه در حالی است که در دیگر کشورهای تولیدکننده زعفران، جایزه‌های صادراتی برای صادرکنندگان منظور می‌شود و انواع مشوق‌ها به آن‌ها تعلق می‌گیرد. با نگاهی به کارنامه وزارت جهاد کشاورزی، ضعف این نهاد مهم، در بحث زعفران را مشاهده خواهیم کرد.

این وزارتخانه در بخش‌هایی حتی قانون را نیز مسکوت گذاشته است. نمونه آن هم قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی است که در ماده ۳۲ بند «د» آن آمده است: «به منظور توسعه صادرات و استفاده از مزیت‌های نسبی بخش کشاورزی، (دولت باید) نسبت به پرداخت یارانه صادرات برای محصولات صادراتی منطبق بر استانداردهای بازارهای هدف بخش کشاورزی اعم از کمک‌های بازاریابی، جایزه صادراتی، اعتبارات صادراتی، تضمین مخاطرات ناشی از صادرات، یارانه کمک‌های غذایی به کشورهای هدف، اقدام نماید.» اما این مهم همچنان به غفلت جدی دچار است و انگیزه صادرکنندگان در این بخش، هر روز بیشتر تضعیف می‌شود. اما ضعف در اطلاع‌رسانی، مشکل دیگر این بخش است، که از قضا در ماده ۱۸ همین قانون تحت عنوان تکالیف صداوسیما برای ترویج دانش توسعه بخش کشاورزی و منابع طبیعی مورد توجه قرار گرفته است، موضوعی که متاسفانه حتی در حد یک مطالبه هم از سوی این نهاد پیگیری نمی‌شود.

مشهد # Mashhad

خوشمزه‌ترین افطار جهان

رضا کیانیان، بازیگر مشهدی در یادداشتی برای روزنامه همشهری از خاطرات افطاری‌های کودکی‌اش نوشت: «بچه که بودم برادر بزرگم که ۹ سال از من بزرگ‌تر است، خیلی به من و بچه‌های پایین‌تر از خودش فرمانروایی می‌کرد. این فرمانروایی گاهی با کتک هم همراه می‌شد. من همیشه دوست داشتم یک جوری انتقام خودم را از او بگیرم اما چون زورم نمی‌رسید، مجبور بودم نقشه بکشم. یکی از نقشه‌هایی که کشیدم و باز هم با کتک خوردن همراه بود، مربوط به ماه رمضان است. در یکی از روزهای ماه رمضان یک ربع مانده بود تا اذان مغرب برادر من سر سفره افطار نشسته بود و چرت می‌زد. مادرم کوکوسبزی درست کرده بود. من روی پنجره‌ای که بالای سر برادرم بود، نشستم و نخی به کوکوسبزی وصل کردم. کوکو را تا بینی برادرم پایین می‌آوردم. برادرم تا بو می‌کشید و چشم‌هایش را باز می‌کرد، من کوکوسبزی را بالا می‌کشیدم. برادرم حیرت می‌کرد که چه اتفاقی افتاده. کمی می‌نشست و دوباره چشم‌هایش گرم چرت می‌شد. ۳ دفعه این کار را کردم اما سومین بار لای چشمانش را باز گذاشت و فهمید قضیه از چه قرار است. من را از بالای پنجره پایین کشید و روز از نو روزی از نو.»

جشن دانش‌آموختگی دانشجویان مشهد در سال ۱۳۵۵

سودوکو [۱۸۲۵]

اعداد ۱ تا ۹ را طوری در جدول قرار دهید که در ستون‌های عمودی و افقی و نیز جداول کوچک ۹ خانه‌ای یک عدد ۲ بار تکرار نشده باشد

متوسط

			۴			۹		
							۸	
	۳	۷	۸	۱		۵		
							۶	
۵			۳	۸	۷			۹
	۷							
		۶		۳	۵	۴	۷	
	۹							۳
		۴			۲			۶

سخت

					۷			
			۳	۲		۵	۸	۷
			۵			۱	۲	
	۹			۱		۶	۳	
	۵	۷		۸			۴	
	۱	۳			۵			
۹	۶	۸		۳	۱			
			۹					

آسان

۶	۱	۷	۲	۳	۹	۴	۵	۸
۸	۲	۹	۶	۴	۵	۱	۳	۷
۴	۵	۳	۸	۱	۷	۶	۲	۹
۵	۶	۱	۹	۲	۴	۷	۸	۳
۹	۷	۲	۱	۸	۳	۵	۴	۶
۳	۸	۴	۵	۷	۶	۲	۹	۱
۲	۳	۶	۴	۹	۱	۸	۷	۵
۱	۹	۵	۷	۶	۸	۳	۱	۴
۷	۴	۸	۳	۵	۲	۹	۶	۱

متوسط

۲	۳	۷	۶	۱	۹	۸	۴	۵
۴	۵	۱	۷	۸	۳	۶	۲	۹
۹	۸	۶	۲	۴	۵	۳	۱	۷
۳	۲	۸	۱	۵	۷	۹	۶	۴
۶	۴	۹	۸	۳	۲	۷	۵	۱
۱	۷	۵	۴	۹	۶	۲	۳	۸
۵	۶	۳	۹	۷	۴	۱	۸	۲
۸	۹	۴	۳	۲	۱	۵	۷	۶
۷	۱	۲	۵	۶	۸	۴	۹	۳

سخت

۸	۵	۷	۲	۱	۹	۶	۴	۳
۶	۴	۹	۸	۷	۳	۱	۵	۲
۳	۱	۲	۴	۶	۵	۸	۷	۹
۵	۷	۶	۳	۸	۲	۴	۹	۱
۱	۲	۳	۶	۹	۴	۷	۸	۵
۴	۹	۸	۱	۵	۷	۲	۳	۶
۷	۶	۴	۵	۳	۱	۹	۲	۸
۹	۸	۵	۷	۲	۶	۳	۱	۴
۲	۳	۱	۹	۴	۸	۵	۶	۷

۱۸۲۴